

Uniwersytet Warszawski – badania naukowe

Uniwersytet Warszawski to nie tylko największa polska uczelnia, lecz także najlepszy w kraju ośrodek naukowy. Oprócz 25 wydziałów i 4 szkół doktorskich działa tu około 30 centrów naukowo-dydaktycznych. Na UW pracuje ponad 4 tys. badaczy i kształci się niemal 2 tys. doktorantów. Od 2016 roku UW może posługiwać się wyróżnieniem „HR Excellence in Research” przyznawanym przez Komisję Europejską i potwierdzającym, że uczelnia spełnia standardy Europejskiej Karty Naukowca. 22 listopada 2022 roku Uniwersytet Warszawski zachował prawo do posługiwania się przyznanym wyróżnieniem. Zobowiązuje to uczelnię do ciągłego doskonalenia polityki kadrowej zgodnie z Europejską Kartą Naukowca oraz Kodeksem postępowania przy rekrutacji pracowników.

Według międzynarodowych rankingów, takich jak Times Higher Education, QS World University Rankings, Academic Ranking of World Universities, UW należy do 3% najlepszych uczelni na świecie. W Shanghai’s Global Ranking of Academic Subjects 2022 znajduje się 10 dyscyplin naukowych prowadzonych na Uniwersytecie Warszawskim. Najwyżej sklasyfikowana została fizyka – w przedziale miejsc 51–75 (w 2021 roku w przedziale 76–100). Wśród polskich uczelni to najwyżej oceniona dyscyplina w rankingu.

Środki na działalność badawczą pochodzą z subwencji Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz grantów zdobywanych w konkursach krajowych i europejskich. Pracownicy Uniwersytetu od początku istnienia Narodowego Centrum Nauki zdobyli łącznie 3 tys. grantów. Uniwersytet Warszawski w całym programie Horyzont 2020 najskuteczniej spośród wszystkich polskich instytucji naukowych ubiegał się o środki na realizację projektów badawczych oraz badawczo-innowacyjnych. Choć sam program zakończył się formalnie w 2020 roku, projekty w jego ramach będą realizowane jeszcze co najmniej do 2026 roku. W 2022 roku na UW realizowano nadal 63 projekty, w tym rozpoczęto trzy nowe.

Najbardziej prestiżowe europejskie konkursy badawcze organizowane są przez Europejską Radę ds. Badań Naukowych (European Research Council). W latach 2007–2023 ERC przyznała granty naukowcom z Polski 73 razy, 28 razy – pracownikom Uniwersytetu Warszawskiego. Laureaci grantów ERC zajmują się różnorodnymi zagadnieniami, m.in. z zakresu informatyki, astronomii i archeologii – dyscyplin, w których uniwersyteckie zespoły zdobyły ugruntowaną już pozycję w świecie nauki. Wśród nich jest prof. Piotr Sankowski z Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki, który zdobył grant ERC trzykrotnie, co jest znaczącym osiągnięciem w skali całego kontynentu.

W 2019 roku Uniwersytet Warszawski zajął I miejsce w konkursie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (obecnie MEiN) „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”, zdobywając status uczelni badawczej na lata 2020–2026. Uczelnia otrzymuje dodatkowe środki finansowe w ramach IDUB. Finansowane są z nich przedsięwzięcia w ramach 5 priorytetowych obszarów badawczych oraz 70 działań obejmujących m.in. programy wspierające rozwój pracowników, doktorantów i studentów uczelni.

Celem strategicznym Uniwersytetu jest umocnienie pozycji w europejskiej czołówce uczelni badawczych oraz międzynarodowa rozpoznawalność. Wymaga to stałego rozwijania współpracy z najlepszymi ośrodkami na świecie. Uniwersytet współpracuje z ponad 1000 partnerów krajowych i zagranicznych, należy do 90 polskich i międzynarodowych sieci naukowych oraz wielu konsorcjów powołanych do realizacji konkretnych projektów badawczych. (Włochy).

UW jest członkiem sojuszu europejskich uniwersytetów badawczych 4EU+ Alliance, który w czerwcu 2019 roku otrzymał status uniwersytetu europejskiego w konkursie Komisji Europejskiej „European Universities” finansowanym z programu Erasmus+. Uczelnie rozwijają współpracę w zakresie badań, kształcenia oraz inicjatyw związanych ze społeczną odpowiedzialnością nauki. Sojusz 4EU+ tworzy obecnie osiem europejskich uczelni: Uniwersytet Karola w Pradze (Czechy), Uniwersytet Kopenhaski (Dania), Uniwersytet Genewski (Szwajcaria), Uniwersytet Sorboński (Francja), Uniwersytet Paris-Panthéon-Assas (Francja, dołączył 1 lipca 2023), Uniwersytet w Heidelbergu (Niemcy), Uniwersytet w

Mediolanie (Włochy) oraz Uniwersytet Warszawski (Polska). 27 lipca 2022 roku One Comprehensive Research European University (1CORE), projekt Sojuszu 4EU+, otrzymał dofinansowanie w kolejnym konkursie KE „European Universities”. Zakłada on m.in. przygotowanie wielo- i interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej, innowacyjne kształcenie oparte na badaniach, zintensyfikowanie fizycznej oraz wirtualnej mobilności, a także opracowanie nowej wspólnej infrastruktury cyfrowej.

UW realizuje projekty w ramach czterech unijnych Wspólnot Wiedzy i Innowacji – EIT Food (projekty w obszarze żywności), EIT Climate (przedsięwzięcia mające na celu łagodzenie skutków zmian klimatu i adaptacja do nich), EIT Raw Materials (projekty w obszarze surowców) oraz EIT Health/EIT Health InnoStars (projekty w obszarze innowacji w medycynie i ochronie zdrowia).

Uniwersytet Warszawski należy również do grupy uczelni Central European Universities – CE7 (wraz z uniwersytetami z Belgradu, Budapesztu – Eötvös Loránd University – Ljubljany, Pragi, Tartu i Zagrzebia). CE7 współpracuje z uczelniami League of European Research Universities (LERU), działając na rzecz stworzenia jak najlepszych warunków do rozwoju europejskiej nauki, na które wpływ ma m.in. kształt programów ramowych UE wspierających edukację, naukę i innowacyjność.

Na Uniwersytecie działa międzynarodowa agenda badawcza – Centrum Kwantowych Technologii Optycznych, utworzona wspólnie z naukowcami z Uniwersytetu Oksfordzkiego. W ośrodku prowadzone są badania dotyczące wykorzystania zjawisk kwantowych, m.in. superpozycji kwantowych i splątania w technologiach optycznych.

W ostatniej dekadzie, dzięki środkom z funduszy unijnych, przedstawiciele nauk ścisłych i przyrodniczych zyskali doskonale wyposażone laboratoria umożliwiające prowadzenie badań na najwyższym światowym poziomie. W 2016 roku rozpoczęła się realizacja wieloletniego programu rozwoju UW (2016–2027). Ma on na celu wzmocnienie nauk humanistycznych i społecznych, zacieśnianie współpracy między wydziałami, ułatwienie współdziałania z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz sprzyjanie międzynarodowej wymianie akademickiej.

oprac.: Biuro Prasowe UW, 08.2023